Eduskunnan virkamiesyhdistys 20.9.2021

LAUSUNTO

Tarkastusvaliokunnalle

K 12/2021 vp Eduskunnan tilintarkastajien tilintarkastuskertomus Valtiontalouden tarkastusviraston tilinpäätöksestä, toimintakertomuksesta ja kirjanpidosta sekä hallinnosta vuodelta 2020

Eduskunnan virkamiesyhdistys ry. kiittää mahdollisuudesta lausua VTV:n tilinpäätöksestä, toimintakertomuksesta ja kirjanpidosta sekä näistä lausutusta tilintarkastuskertomuksesta. Tilintarkastuskertomuksessa viitattu tarkastusvaliokunnan käynnissä oleva VTV:tä koskeva selvitys ja muut epäselvyydet kuten poliisitutkinnat sekä viraston saama runsas julkisuus mediassa vaativat kannanottoa myös laajemman pohdinnan puolesta.

Tällaisia laajempia pohdintoja ovat esimerkiksi se, onko kriisiytymisen taustalla ja yhtenä tekijänä toteutetut uudistukset ja strategian toimeenpano, joka toimintakertomuksen tekstistä poiketen ei etene hyvin (s.5.). Eräitä toimeenpanoon liittyviä kysymyksiä on ovat mm.:

- Strategian vaikuttavuus on kiteytetty sidosryhmäkyselyyn, missä mittareina kysytään asiakastyytyväisyyttä (s. 10). Tämä kyseenalaistaa voimakkaasti viraston riippumattomuutta tarkastettavista kohteistaan.

- Työhyvinvointia koskevassa osuudessa on tunnistettu tarve selkeyttää sisäisten työmarkkinoiden prosessia. Tässä prosessissa en ole epävirallisissa keskusteluissa kuullut mitään arviota siitä, miten nämä sisäiset työmarkkinat ovat yhteydessä viraston palkkausjärjestelmään.

Tarkempien yksityiskohtien osalta yhdymme Eduskunnan Akavalaiset ry:n ja Valtiontalouden tarkastusviraston virkamiesyhdistyksen arvioihin ja kannanottoihin.

Henkilöstöjärjestön näkökulmasta olennaista organisaatiouudistuksessa on se, miten se on toteutettu henkilöstön koheesion näkökulmasta ja tässä tehtävässä on nähdäkseni epäonnistuttu. Jos johdon ja henkilöstön vuoropuhelu on avointa ja luottamuksellista, ei sitä ole tarvetta käydä julkisuuden kautta. EVY seuraa viraston toimintaa lähinnä epävirallisten pääjohtajan ja henkilöstöjärjestöjen kvartaalitapaamisten kautta. Myös näiden tilaisuuksien luonne ja avoimuus ovat pitkään olleet määrittelemättä, mikä ei tue avointa vuoropuhelua tai ennakoitavuutta henkilöstöä koskevissa asioissa. Henkilöstöjärjestöillä on vaikeuksia saada edustajia toimintaan, mikä voi osittain johtua myös niiden asemasta.

On mahdollista, että henkilöstön ääni tulisi toteuttaa virastossa jollain uudella tavalla. VTV:llä ei ole johtoryhmää, missä olisi henkilöstön edustajia. Nykyisellään käytäntö on esimerkiksi täysin päinvastainen eduskunnan kanslian johtoryhmätyöskentelyyn, missä johtoryhmän päätöksistä ja linjauksista tiedotetaan

säännöllisesti ja sen työssä noudatetaan mahdollisimman laajaa avoimuutta, esim. kokoonpano ja asiakirjojen saatavilla pito. (Ks. Eduskunnan toimintakertomus 2020, s. 8). Kanslian johtoryhmän kokoonpano myös edistää tiedonkulkua, sillä ryhmään kuuluvat myös henkilöstöjärjestöjen ja avustajien edustajat.

Toimiva organisaatio ja luottamuksen rakentaminen ovat viraston johdon tärkeimpiä tehtäviä ja näitä tehtäviä ei voi turvata pelkällä ulkoisella valvonnalla ja raportoinnilla. EVY toivoo tarkastusvaliokunnan viestivän tätä tehtävää myös VTV:n suuntaan.

Helsingissä 20.9.2021

Leena Kerkelä
puheenjohtaja
Eduskunnan virkamiesyhdistys ry